

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/365/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

85/2012. (II. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. június 25-én előterjesztett **panaszát** a 2012. február 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. június 25-én postai úton előterjesztett beadványában a vele szemben magánlakáson foganatosított rendőri intézkedést és előállításának jogszerűségét sérelmezte.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. június hó 18-án, a K. Rendőrkapitányság állományába tartozó két rendőr kezdeményezett intézkedést vele szemben egy magánlakásban. A panaszos az intézkedő rendőrök nevét közölte a Testülettel, és megjegyezte rendfokozatukat és azonosító számukat nem ismeri. A panaszos beadványában hivatkozott a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdésére és leírta, hogy az intézkedő rendőrök magánlakásba hatósági határozat, illetve a tulajdonos, vagy az ingatlan bérlőjének bebocsátása nélkül léptek be, annak ellenére, hogy a Rtv. 39. § a)-j) pontjában felsorolt kivételek bármelyike fennállt volna.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ugyancsak hivatkozott a panaszos az Rtv. 29. § (4) bekezdésének második és harmadik tagmondatára és (2) bekezdésére, mellyel kapcsolatosan azt sérelmezte, hogy őt előállították a városi rendőrkapitányságra, annak ellenére, hogy az általa hivatkozott törvényi rendelkezés – álláspontja szerint – csak és kizárólag a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén teszi azt lehetővé. A panaszos szerint a nagyszámú jelenlévő rendőri felszólításra személyét egyöntetűen igazolhatta volna.

A panaszos beadványához csatolt egy iratot, amely három nagykorú és két fiatakorú személy, eredetben aláírt nyilatkozatát tartalmazza arra vonatkozóan, hogy az intézkedő rendőrök bebocsátására irányuló felkérés, illetve a panaszos személyazonosság igazolásának tisztázására irányuló rendőri kérdés egyikőjük felé sem érkezett.

2) A Testület, figyelemmel arra, hogy a panaszbeadvány a vizsgálathoz szükséges alapvető információkat – az intézkedés helyszínét, indokára vonatkozó rendőri közlést és az intézkedéssel kapcsolatos egyéb körülményeket – sem tartalmazta, levélben, több konkrét kérdéssel kereste meg a panaszost, felkérve őt panaszának kiegészítésére.

A panaszos a feltett kérdésekre nem válaszolt, csak a vele szemben időközben meghozott – személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése és jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt a panaszost elmarasztaló – szabálysértési határozatot, valamint az azzal kapcsolatosan általa benyújtott, az illetékes rendőrkapitányság vezetőjének címzett kifogást küldte meg a Testületnek.

A kifogásban – aminek érdemi vizsgálatára egyébként a Testület nem jogosult – foglalt releváns információk ismertetése az ügy minél szélesebb körű megismerése érdekében szükséges. E szerint a panaszos azért nem tudta magát igazolni, mert személyi igazolványa az udvaron levő gépjárműben volt. Ezt a tényt a panaszos közölte is a rendőrökkel, és egyidejűleg megkérdezte tőlük, mi a rendőri „behatolás” indoka. A panaszos utalt arra, hogy újfent felhívták személye igazolására, amit ismételten nem tudott teljesíteni, mivel az igazolványáért nem engedték ki. Ezért a panaszos fogdába „kötött ki”, ahonnan 20 perc múlva elengedték. A panaszos kifogásában azt is megjegyezte, hogy a szabálysértési határozat („büntetésem”) indokolásában nem szerepel, hogy milyen jogalapra tekintettel „nyomultak be a lakásomba”, és senki nem is kérdezte meg ki a tulajdonos. Ezután a panaszos úgy folytatta: „ha tudtam volna az intézkedésük mivoltát, akkor természetesen együtt működtem volna. (Utólag tudtam meg, hogy hangos volt a zene.)” Cáfolta továbbá a panaszost azt, hogy ő ellenszegülésre bízta volna a többi helyszínen tartózkodó személyt, valamint azon véleményének adott hangot, hogy ő az egész történetben csak egy „bűnbak”, aki rossz helyen volt rossz időben. Hozzátette, hogy a helyszínen tartózkodó személyek közül valamennyien tudták volna őt igazolni, mivel ők több éve bérlői, ugyanakkor erre esélyt sem adtak a rendőrök. A panaszos kifogásában utalt arra, hogy előállítását testi kényszer és bilincs alkalmazásával hajtották végre.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

A rendőrkapitányság szolgálati úton megküldte az intézkedő rendőrök által készített jelentést, az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentést, az előállításról szóló igazolást, a panaszos nyilatkozatát, valamint a parancsnoki tényfeltáró vizsgálatról készített jelentést. Megküldte a rendőri szerv a szabálysértési feljelentést, valamint a szabálysértési ügyben hozott elsőfokú határozatot.

1) Az eljáró rendőrök rendőri jelentése szerint 2011. június 18-án 23 óra 15 perckor, csendháborításra vonatkozó lakossági bejelentés alapján érkezett ki a rendőrszolgálat – egy r. zászlós és egy r. főtörzsőrmester – a K., Sz. I. K. úton levő egyik lakáshoz. A helyszínen a bejelentő közölte, hogy a volt „S. R.” vendéglátó egységből kialakított lakásból hangos zene hallatszik ki, ami miatt nem tud pihenni. A kiérkező rendőrök azt tapasztalták, hogy a lakásból valóban hangos zene hallatszott ki az utcára.

Ezután a rendőrök a lakás ajtaján kopogtattak, ahol egy ott lakó hölgy nyitott ajtót, akivel a rendőrök közölték, hogy a túl hangos zene miatt érkezett lakossági bejelentés okán kezdeményeznek intézkedést és felkérték az illetőt, hogy igazolja magát. Az ajtót nyitó hölgy – mivel esett az eső – behívta a rendőröket a lakásba és közölte, hogy születésnapot ünnepelnek, ezért szól a zene, de tudomásul vette a rendőrök kérését, úgyszintén a társaságában lévő másik hölgy is. Ezt követően a rendőrök felszólították a lakásban tartózkodó további öt – két fiatalkorú és három nagykorú – személyt, hogy igazolják magukat. E kérésnek a panaszos kivételével mindenki eleget tett. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nincs nála személyi igazolvány, majd kioktató hangon azt mondta, hogy „először tanulják meg a szakmájukat, mielőtt dolgozni kezdenek”. A rendőrök a „törvény nevében” szavakkal többször is felszólították a panaszost, hogy igazolja magát, de a panaszos ismételten megtagadta nevének és személyes adatainak közlését, ezért a rendőrök a rendőrkapitányságra előállították, majd személyazonosságának megállapítása után szabadon bocsátották. A panaszos ellen a rendőrök szabálysértési feljelentést tettek.

2) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő intézkedés alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben 2011. június hó 18-án 23 óra 20 perckor, az „Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatás, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint igazolást megtagadó személy előállítása” intézkedések kerültek foganatosításra. A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszer, valamint az Rtv. 48. § (c) és (d) pontja alapján 23 óra 25 perctől 23 óra 30 percig bilincs került alkalmazásra.

Az esemény rövid leírásánál a jelentés azt a többletinformációt tartalmazza, hogy a panaszos azon túl, hogy ismételt felszólításra sem igazolta magát, a lakásban tartózkodó többi jelenlévőt arra bízta, hogy ne tegyenek eleget a rendőrök zene lehalkítására irányuló kérésének. Többszöri sikertelen igazolásra való felhívás után a rendőrök kilátásba helyezték az előállítás következményét, azonban ennek ellenére is megtagadta az igazolást, ezért előállították. A panaszost 23 óra 40 perckor bocsátották szabadon.

3) Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerinti „Igazolás” alapján a panaszos előállításának kezdete 2011. június hó 18. 23 óra 20 perc, annak vége, 2011. június 18. 23 óra 40 perc volt.

4) Az előállítás végén, 23 óra 40 perckor a panaszos egy, az aláírásával ellátott nyilatkozaton kijelentette, hogy „sérülése nincs”, továbbá az 5 órát meghaladó időtartamra vonatkozó

élelmiszer biztosítás kapcsán „az előállításom nem esik a fenti szabályozás alá” szövegrész került aláhúzásra. Az előállítás elleni panasszal kapcsolatosan a panaszos nyilatkozatot nem tett.

5) A parancsnoki tényfeltáró vizsgálatról készített jelentés a már ismertetett iratokhoz képest a következő többletinformációt tartalmazza.

A tényfeltáró jelentés szerint a bejelentés alapján az ügyeletes tiszt – mivel csendháborítás szabálysértésének esete forgott fenn – a helyszínre küldte a szolgálatot ellátó rendőröket. A két rendőr a helyszínen tájékozódott, és megállapították, hogy a kihallatszó zene hangereje valóban alkalmas a bejelentő nyugalma megzavarására és a szabálysértés elkövetésére. Ezután a jelentés az Rtv. 13. § (1) bekezdését idézi, valamint rögzíti, hogy az ajtót kinyitó személy hívta be a rendőröket a lakásba, akik figyelmeztették ezen személyt a szabálysértő helyzet megszüntetésére, aki ennek eleget tett. Ezt követően az intézkedés során figyelembe vett Rtv. rendelkezéseket idézi a jelentés, azaz az Rtv. 39. § (1), 29. § (1)-(2) és (4)-(5) bekezdését, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját, 33. § (3)-(4) bekezdését és a 31. § (1) bekezdését. A jelentés hivatkozik intézkedéskor hatályban levő, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) vonatkozó rendelkezéseire is.

A tényfeltáró jelentés minden tekintetben jogszerűnek, arányosnak és szakszerűnek minősítette a rendőri intézkedéseket. Így a magánlakásban való intézkedés kapcsán a rendőrök nem szegtek meg a törvényi rendelkezést, mert az ajtót nyitó személy őket „behívta”. Megállapítja azt is, hogy a törvény rendelkezése alapján az intézkedő rendőr jogszerűen kezdte meg a helyszínen levő személyek igazoltatását, valamint, hogy a panaszos a többszöri rendőri felszólításra sem volt hajlandó adatait közölni, illetve elmondása alapján személyi igazolványt nem tartott magánál. Mivel a panaszos nem tartott magánál személyazonosságának igazolására alkalmas igazolványt, adatait nem közölte és magatartása olyan volt, amivel a többi személyt engedetlenségre buzdította, ezért jogszerűen állították elő a panaszost az intézkedő rendőrök. Megjegyzi a jelentés, hogy a rendőr más jelen levő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként, de tekintve, hogy az Rtv. 29. § (2) bekezdésének ezen fordulata lehetőséget és nem kötelezettséget ír elő, ezek alapján az intézkedő rendőr jogszerűen döntött az előállítás mellett. A panaszos hozzátartozója kiértesítését az előállítás során nem kérte, mivel őt a rendőri intézkedésnél jelen lévő nagykorú fia elkísérte a rendőrkapitányság épületébe és az ügyfélváróban megvárta. Megállapította a parancsnok azt is, hogy a panaszos előállítás 20 percig, azaz a törvényi előírásnak megfelelően csak a szükséges ideig tartott.

6) A Testület a szabálysértési feljelentés és a szabálysértési határozat ismertetésétől eltekint, figyelemmel arra, hogy ezen iratok a panaszolt rendőri intézkedés szempontjából releváns, további adatokat nem tartalmaznak.

III.

A Testület a panaszbeadványában foglalt, helyes jogszabályhelyre történt hivatkozással megfogalmazott, igen konkrét sérelmeket tudta értékelni, így azt, hogy jogszerűen került-e sor a magánlakásban való intézkedésre, valamint azt követően a panaszos előállítására.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos – az intézkedés időpontjában hatályos –, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz, és az 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogát, valamint a személyes szabadsághoz fűződő, az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében biztosított jogát.

1) A panaszos elsőként kifejezetten azt kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket megsértették.

a) A panasz ezen részével kapcsolatosan a Testület indokoltnak tartotta azt tisztázni először, hogy milyen indok és jogalap birtokában jelent meg a két rendőr annál a lakásnál, ahol a panaszos tartózkodott.

Az Rtv. 1. §-a a rendőrség feladatáról rendelkezik, amelynek (1) bekezdése szerint mások mellett a közbiztonság és a közrend védelme tartozik a rendőrség feladatkörébe. Ugyanezen törvényhely – intézkedéskor hatályos – (2) bekezdésének 1., 2. és 3. pontja szerint az Rtv.-ben és az Rtv. felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében a rendőrség általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését; szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében; ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat. Az Rtv. 11. § (1) bekezdése a rendőr feladatainak ellátásáról és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről a következőképpen rendelkezik: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”

Ezen túlmenően az Rtv. 13. § (1) bekezdése a rendőr intézkedési kötelezettségével kapcsolatosan a következőket rögzíti: rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedéskor hatályban levő Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése az Rtv. rendelkezéseit egészíti ki. E szerint bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a panaszolt intézkedés helyszínéről bejelentés érkezett egy másik lakásban lakó személytől, miszerint egy korábban vendéglátó helyként működő és abból kialakított lakásból hangos zene hallatszik ki, ami miatt a bejelentő nem tud pihenni. A kapitányság ügyelete, mivel a bejelentés alapján csendháborítás szabálysértés elkövetésének gyanúja merült fel, a helyszínre küldött két járőrt, akik a bejelentővel felvették a kapcsolatot, majd – a bejelentővel azonos módon – maguk is azt tapasztalták, hogy a megjelölt lakásból valóban hangos zene szól, amely a bejelentő nyugalmanak megzavarására és a szabálysértés elkövetésének megállapítására alkalmas lehet.

Mindezek okán a helyszínen való megjelenésen túlmenően konkrét intézkedés kezdeményezése mellett döntött a két rendőr.

A Testület elfogadva a rendőrségi iratok tartalmát, amivel ellentétes körülményt egyébként a panaszbeadvány nem tartalmaz, sőt a panaszos szabálysértési kifogásában maga is utal arra, hogy később tudomására jutott, hogy a hangos zene volt a rendőri intézkedés oka. A panaszos a „hangos zene” tényét nem kérdőjelezte meg, sőt arra is utalt, ha tudta volna, hogy ez az intézkedés oka, együttműködött volna. A Testület megítélése szerint a rendőrségre beérkezett bejelentés, majd a helyszínen tapasztaltak alapján felmerült a szabálysértés elkövetésének gyanúja, ezért a **jogsértő cselekmény elleni rendőri fellépés érdekében jogszerűen került sor a rendőri fellépésre, ami által pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

b) Az intézkedési kötelezettség jogszerűségének és magának a rendőri fellépés indokoltságának megállapítása után a Testület az értékelte, hogy jogszerűen került-e sor a magánlakásban való intézkedésre.

Az Rtv. 39. §-a szerint rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve az (1) bekezdés a)-j) pontjában felsorolt eseteket. E rendelkezésből látható, hogy a rendőröket a jogszabályi háttér valóban feljogosítja a magánlakásba való belépésre, még akkor is, ha arra vonatkozó külön hatósági határozattal nem is rendelkeznek, valamint akkor is, ha bebocsátásra nem kerül sor. Nyilvánvaló az is, ha a törvényben foglalt kivételek egyike sem merül fel, de a magánlakásba a rendőrt bebocsátják, annyiban szintén nincsen szükség sem hatósági határozatra, sem pedig valamely feltétel teljesülésére.

Ezzel kapcsolatosan a panaszos azt állította, hogy az intézkedő rendőrök hatósági határozat, illetve a tulajdonos vagy az ingatlan bérlőjének bebocsátása nélkül léptek be a lakásba, annak ellenére, hogy az Rtv. 39. § (1) bekezdés a)-j) pontjában felsorolt kivételek bármelyike fennállt volna. A panaszos ennek igazolásaként panaszbeadványához mellékelte egy iratot, amely őt, az intézkedéskor jelen levő személy eredetben aláírt nyilatkozatát tartalmazza arra vonatkozóan, hogy az intézkedő rendőrök bebocsátására irányuló kérés egyikőjük felé sem érkezett.

Minden egyes rendőri jelentés és irat – azaz a r. zászlós és a r. főtörzsőrmester jelentései, illetve a közrendvédelmi és határrendészeti osztály vezetőjének parancsnoki tényfeltáró vizsgálata – azonban a fentiek ellenkezőjéről számol be. Eszerint a rendőrök kopogtatására ajtót nyitó hölgy, miután közölték vele a bejelentés tényét, az eső miatt behívta őket a lakásba. A parancsnoki tényfeltáró vizsgálat kifejezetten cáfolja azt az állítást, hogy a rendőrök az Rtv. 39. §-ában foglaltakat megszegték volna, mivel őket a lakásba „behívták”.

A magánlakásban való intézkedés jogszerűségének megítélésénél kulcsfontosságú volt azon kérdés, hogy a rendőrök a lakásba bebocsátás alapján avagy anélkül léptek be. Figyelemmel arra ugyanis, hogy a rendőrség az Rtv. 39. § (1) bekezdésében foglalt egyik kivételre, ahogy például a szabálysértés, azaz a csendháborítás esetleges továbbfolytatására [Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pont] sem hivatkozott, illetve a lakásba való belépéshez hatósági határozattal sem rendelkezett, így jogszerűen kizárólag az arra jogosult személy bebocsátása alapján léphettek be az eljáró rendőrök a lakásba. Ha a Testület elfogadná a rendőrség hivatkozását – a

panaszos állítását teljesen figyelmen kívül hagyva –, annyiban a magánlakásban való intézkedés jogszerű volta megállapítható lenne. Ezzel szemben viszont a panaszos nyilatkozata elfogadása esetén az intézkedés jogszerűtlensége volna kijelenthető. Az ellentmondás feloldása nélkül tehát az intézkedés jogszerűsége nem állapítható meg.

A Testületnek ugyanakkor – a rendelkezésre álló szűkös bizonyítási eszközeivel – nem állt módjában feloldani ezen ellentétet, ami által pedig **a magánlakásban való intézkedés jogszerűsége és a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme sem volt megállapítható.** A Testület megjegyzi, hogy a panaszosnak a lakással kapcsolatos jogviszonyára – saját állításán kívül – semmiféle adat sem áll rendelkezésre, a dokumentumok alapján azonban tényként rögzíthető, hogy a panaszos nem az intézkedéssel érintett lakásban lakik, ennek okán pedig nem merült fel a magánlakás sérthetlensége Alkotmányban biztosított jogának érintettsége.

2) A Testület a panaszos másik kifejezett sérelmével, azaz előállítása jogszerűségének megkérdőjelezésével kapcsolatosan az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatíve sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben az intézkedő rendőr a panaszos előállítása indokaként a Rtv. 33. § (2) bekezdése a) pontját jelölte meg. Ezen rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Ezen felhatalmazás mellett szükséges az Rtv. 29. § (2) bekezdésben rögzített igazolási kötelezettségre hivatkozni, azaz, hogy „az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”, valamint arra, hogy ugyanezen bekezdés mindkét fél által hivatkozott harmadik mondata szerint, „a rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként”. Itt kell továbbá az Rtv. 19. § (1)-(2) bekezdésére emlékeztetni, mely szerint: „(1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.” E szerint tehát az intézkedés alá vont személy vélelmezni köteles a rendőri intézkedés jogszerűségét, és annak köteles magát alávetni.

Mind a panaszos, mind pedig a rendőrség hivatkozott az Rtv. 29. § (4) bekezdésére. A törvényhely a következőket rögzíti: „A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.”

Ezzel kapcsolatosan a panaszos előadta, hogy annak ellenére állították elő a helyi rendőrkapitányságra, hogy az idézett jogszabályi rendelkezés „csak és kizárólag a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén teszi azt lehetővé”, és hozzátette azt is, hogy a jelenlevők igazolhatták volna őt, azonban az erre vonatkozó rendőri felszólítás nem történt meg. A helyszínen jelenlevő öt személy, az eredeti aláírásukkal ellátott iraton úgy

nyilatkozott, hogy a valamennyi személy által ismert panaszos személyazonosságának tisztázására irányuló rendőri kérdés feléjük nem érkezett. Megjegyzendő egyébként, hogy a panaszos nem állította panaszában, hogy igazolni tudta volna magát a helyszínen, a szabálysértési határozatot megtámadó kifogásában pedig azt rögzítette, hogy az udvaron levő gépkocsijában voltak iratai, és mivel gépkocsijához nem engedték ki, ezért nem tudta magát igazolni.

Mindezekkel szemben a rendőrségi iratok arról tanúskodnak, hogy a panaszos többszöri felszólítás ellenére sem igazolta magát, a lakásban tartózkodókat pedig arra bízta, hogy ne tegyenek eleget a rendőrök zene lehalkítására irányuló kérésének. Mivel a panaszos nevét sem volt hajlandó megmondani, azután sem, hogy az előállítás lehetőségét kilátásba helyezték, a személyi szabadsága korlátozása mellett döntöttek személyazonossága megállapítása céljából. Az osztályvezetői tényfeltáró jelentés kitér arra, hogy a rendőr más jelen levő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként, de tekintve, hogy az Rtv. 29. § (2) bekezdésének ezen fordulata lehetőséget és nem kötelezettséget ír elő, ezek alapján az intézkedő rendőr jogszerűen döntött az előállítás mellett.

A Testület mindezek, valamint a jelen állásfoglalás III. rész 1) pont b) alpontjában megfogalmazott megállapítás alapján arra a következtetésre jutott, hogy mivel már Annak ellenére, hogy a magánlakásban való intézkedés jogszerűsége és az alapján pedig alapjogsérelem sem volt megállapítható, a Testület vélelmi megfontolásból vizsgálat tárgyává tette az előállítás jogszerűségét és arányosságát.

A fenti idézett, Rtv. 29. § (2) bekezdésének utolsó mondata valóban lehetőségül szolgál csak a rendőr számára, azaz mérlegelési jogkörébe esik annak eldöntése, hogy elfogadja-e a mások általi igazolást. Ugyanígy az Rtv. 33. § (2) bekezdés szerinti előállításról való döntés is a rendőr diszkrecionális jogkörébe tartozik, amelynek során nyilvánvaló, hogy mérlegelnie kell a rendőrnek azt, hogy mely intézkedés áll arányban az elérni kívánt céllal, és úgyszintén azt is, hogy mely intézkedés jelent kevésbé súlyos jogkorlátozást az intézkedés alá vont személy számára. A panaszos előállításának indoka pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján a panaszos személyazonosságának megállapítása volt. Erre pedig azért volt szükség, mert a panaszos – a rendőrségi iratok tanúsága szerint – nem igazolta magát, mivel az ahhoz szükséges igazolvány nem volt nála, illetve még nevét sem volt hajlandó többszöri kérésre ellenére sem megmondani. A panaszos panaszában említést nem tesz magatartásáról, illetve az igazoltatása körülményeiről, azonban a szabálysértési hatóság határozata elleni kifogásából kiderül, hogy iratai az ingatlan udvarán levő gépkocsiban voltak. Ugyancsak a kifogásból olvasható ki az, hogy a panaszos „együttműködött volna”, ha tudomása van a magánlakásba való belépés és rendőri fellépés okáról, azaz arról, hogy a hangos zene lehalkítása érdekében intézkedtek a rendőrök.

A fentiekre tekintettel a panaszos előállítása kapcsán a személyes szabadsághoz való joga nem sérült, mert az alapjog korlátozására jogszerűen és az arányosság követelményének figyelembe vételével került sor.

IV.

A Testület vizsgálata során – egyéb bizonyítási eszköz hiányában – nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri állítások között meghúzódó ellentétet, ezért nem tudta megállapítani a magánlakásban való intézkedés jogszerűségét és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. A bejelentés alapján való rendőri fellépés indokoltságát és a panaszos

előállítását viszont jogszerűként, illetve tisztességes eljárásához és a személyes szabadsághoz való jogot nem sértőként értékelte. Minderre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2012. február 29.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET